

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji

<https://poszukiwania.ipn.gov.pl/bbp/aktualnosci/kalendarium-prac/rok-2026/33618,13-lipca-7-sierpnia-2026-r-Ukraina.html>
27.08.2026, 21:34

13 lipca - 7 sierpnia 2026 r. - Ukraina

Ostrówki, Wola Ostrowiecka (Ukraina, obwód wołyński, powiat kowelski)

Pracownicy Instytutu Pamięci Narodowej, pracownicy przedsiębiorstwa „Wołyńskie Starożytności” oraz specjalista z zakresu medycyny sądowej z Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, przy udziale przedstawicieli Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP, przeprowadzili ekshumacje ofiar Zbrodni Wołyńskiej na terenie dawnych wsi Ostrówki i Wola Ostrowiecka na Wołyniu.

Miejsca te zostały ustalone podczas prac poszukiwawczych w kwietniu tego roku.

Obie polskie miejscowości 30 sierpnia 1943 roku padły ofiarą ataku Ukraińskiej Powstańczej Armii, przy współudziale ukraińskich mieszkańców sąsiednich wsi. Polacy zostali wymordowani, ich zabudowania splądrowane, ograbione i zrównane z ziemią. Dziś w tym miejscu są lasy i pola uprawne.

Interdyscyplinarny zespół specjalistów: podjął szczątki 55 ofiar (w tym 26 dzieci), oraz odnalazł i zabezpieczył ponad 300 przedmiotów osobistych, a także przeprowadził poszukiwania w dotychczas nie badanych miejscach.

Wyniki działań przedstawiają się następująco:

Ekshumacje zostały przeprowadzone w trzech lokalizacjach, ujawnionych podczas kwietniowych prac poszukiwawczych: zbiorowy dół śmierci w dawnym gospodarstwie Aleksandra Strażyca w Woli Ostrowieckiej, zbiorowy dół śmierci w Ostrówkach obok dawnej szkoły i pojedynczy grób w okolicy cmentarza w Ostrówkach.

Łącznie ekshumowano szczątki 55 osób – w tym 26 dzieci. Wszystkie ofiary zostały podjęte indywidualnie, a następnie poddane oględzinom, które prowadzili specjaliści ze strony polskiej i ukraińskiej.

Ofiary we wszystkich lokalizacjach zostały pogrzebane w przypadkowym miejscu, bez trumien.

Z podjętych szczątków pobrano i zabezpieczono materiał kostny do badań genetycznych.

Na większości szczątków (głównie czaszek) ujawnione zostały ślady obrażeń, które są tożsame z opisami sposobów zadawania śmierci podczas zbrodni z sierpnia 1943 r. oraz z wynikami badań sądowo-medycznych przeprowadzonych podczas wcześniejszych prac ekshumacyjnych w tych miejscowościach.

Przy szczątkach ofiar odnaleziono ponad kilkadziesiąt przedmiotów osobistych (głównie medaliki, krzyżyki i różańce) oraz kilkaset elementów odzieży cywilnej (guziki, klamry, sprzączki, paski, buty).

W związku z tym, że miejsca pochówku ponad 300 osób są nadal nieznane, przeprowadzono prace poszukiwawcze w kolejnych lokalizacjach na tzw. Trupim Polu, które nie ujawniły kolejnych szczątków.

Wola Ostrowiecka – grób zbiorowy

Prace realizowano na terenie dawnego gospodarstwa Aleksandra Strażyca – w miejscu, gdzie podczas ekshumacji w 1992 roku podjęto szczątki 243 ofiar. Tegoroczne badania objęły obszar zlokalizowany zaledwie kilkanaście metrów od pierwszej mogiły zbiorowej, ujawnionej w kwietniu bieżącego roku.

Podczas prac ekshumacyjnych podjęto szczątki 48 osób – w

tym 24 dzieci, 17 kobiet i 3 mężczyzn. Z powodu znacznego stopnia degradacji szkieletów ustalenie płci pozostałych czterech ofiar na etapie wstępnych oględzin nie było możliwe. Znacząca większość wśród dzieci pogrzebanych w tym miejscu stanowiły ofiary poniżej 12. roku życia, a najmłodsze z nich miały zaledwie kilka miesięcy.

Ujawniono szczątki pogrzebane w kilku warstwach, w przypadkowych pozycjach, co znajduje potwierdzenie w relacjach świadków, według których po egzekucji przeprowadzonej w stodole ciała wrzucano przypadkowo bezpośrednio do znajdujących się obok dołów. Na większości odnalezionych szkieletów ujawniono obrażenia tylnej części czaszki. Ustalenia te są spójne ze wspomnieniami ocalałych – z ich relacji wynika, że ludziom kazano kłaść się na ziemi, po czym zabijano ich narzędziami gospodarskimi, w tym młotami do uboju bydła. Opisane w trakcie oględzin obrażenia w pełni odpowiadają wynikom badań sądowo-medycznych przeprowadzonych na szczątkach ofiar podjętych w tym miejscu w 1992 roku.

Przy zmarłych odnaleziono również liczne przedmioty kultu religijnego, m.in. krzyżyki, różańce, medaliki maryjne oraz medaliki szkaplerzne z napisami w języku polskim.

Ostrówki – pojedynczy grób leśny

Pierwszego dnia prac podjęto szczątki jednej ofiary (kobiety), ujawnione podczas prac leśnych kilka lat temu. Ich obecność w tym miejscu potwierdziły kwietniowe prace poszukiwawcze. Szkielet był niekompletny i nosił ślady naruszenia, do którego doszło prawdopodobnie podczas wcześniejszych prac leśnych.

Ostrówki – grób zbiorowy

W zbiorowym dole śmierci w Ostrówkach, w pobliżu dawnej szkoły, ujawniono szczątki 6 osób, w tym 2 dzieci i 2 kobiet. Ciała ofiar zostały pogrzebane twarzą do ziemi, ułożone obok siebie. Liczba ofiar, ich płeć i wiek jest zbieżna z jedną z relacji o zamordowaniu przez ukraińskich nacjonalistów rodziny leśnika wraz z innymi osobami.

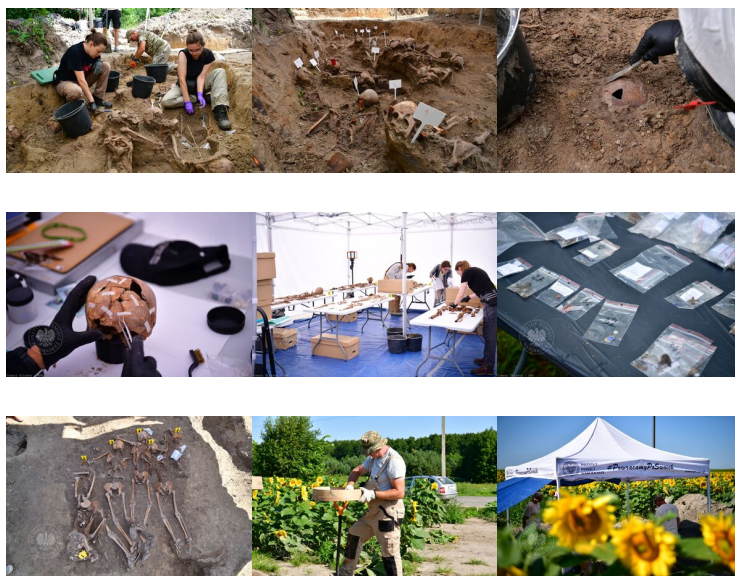
Podczas oględzin ujawniono rany postrzałowe m. in. na czaszkach i jednej kości udowej.

Instytut Pamięci Narodowej jak dotąd otrzymał tylko jedną zgodę na przeprowadzenie prac ekshumacyjnych ofiar Zbrodni Wołyńskiej.

Podsumowanie:

W wyniku prac ekshumacyjnych podjęto szczątki 55 osób. Ocena antropologiczna oraz sądowo-medyczna szczątków potwierdza liczne obrażenia na szczątkach, które są tożsame z opisami egzekucji wykonywanych przez ukraińskich nacjonalistów na cywilnej ludności polskiej wsi Ostrówki i Wola Ostrowiecka oraz z wynikami wcześniejszych ekshumacji i badań sądowo-medycznych. Ze szczątków został pobrany materiał kostny do badań DNA i podjęta zostanie próba identyfikacji genetycznej ofiar. Według listy ofiar sporządzonej przez historyków wciąż pozostaje do odnalezienia ok. 300 osób.

Na miejsce prowadzenia prac przybyli dziennikarze 21 redakcji, w tym wielu redakcji zagranicznych (m.in. Wall Street Journal, Le Monde, Le Figaro, Deutsche Welle, ADR, Arte, Czech Radio, Czech TV). Przeprowadzono wiele relacji na żywo, a specjaliści pracujący na miejscu udzielili kilkudziesięciu wywiadów dla mediów polskich i zagranicznych (w tym ukraińskich).

Kalendarium

~~Rok 2003~~
Rok 2006
Rok 2007
Rok 2008
Rok 2009
Rok 2011
Rok 2012
Rok 2013
Rok 2014
Rok 2015
Rok 2016
Rok 2017
Rok 2018
Rok 2019
Rok 2020
Rok 2021
Rok 2022
Rok 2023
Rok 2024
Rok 2025
Rok 2026